

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

เมื่อกล่าวถึง "ระบบราชการหรือBureaucracy แล้ว บุคคลโดยทั่วไปมักจะกล่าววิจารณ์ไปในทางลบถึงความไม่มีประสิทธิภาพ การทำงานล่าช้า การไม่ประสาน การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น นอกจากนี้นักวิชาการบางคนยังให้ความเห็นว่า ระบบราชการเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศกำลังพัฒนา^๑ แต่เมื่อถามว่าในเมื่อระบบราชการไม่ดี ไม่มีประสิทธิภาพแล้วจะมีกลไกอื่นใดมาทดแทนหรือไม่ โดยเฉพาะในสังคมของประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นสังคมที่สถาบันทางการเมืองยังขาดความเข้มแข็ง เป็นบิกแพน ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความตื่นตัวและขาดการจัดตั้งเป็นองค์การที่เข้มแข็งเพื่อใช้เป็นกลไกในการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์และความต้องการของประชาชน สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้ระบบราชการซึ่งมีวิวัฒนาการมานานและหยั่งรากลึกในสังคมมาช้านานแล้วกลายเป็นสถาบันที่มีอำนาจและบทบาทมากที่สุดในสังคม คำตอบที่เราได้คือ ยังไม่มี

ระบบราชการได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่รอดของทุกสังคมไม่ว่าสังคมนั้นจะเป็นคอมมิวนิสต์ สังคมนิยมหรือทุนนิยมก็ตาม มีผู้กล่าวว่า ระบบราชการเป็นวงจรที่ไม่ดี

^๑ ตัวอย่างเช่น Donald C. Stone ได้ทำการประเมินองค์การที่ทำหน้าที่วางแผนและบริหารโครงการพัฒนาในประเทศกำลังพัฒนาและได้สรุปว่า อุปสรรคสำคัญของการพัฒนา คือ ระบบบริหารราชการมากกว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการขาดแคลนทรัพยากร และพบว่าประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายโดยทั่วไปขาดสมรรถนะทางการบริหารซึ่งจำเป็นสำหรับการนำแผนและโครงการไปปฏิบัติใน Donald C. Stone "Government Machinery Necessary for Development." In Public Administration in Developing Countries, p.53. Edited by Donald C. Stone (Washington D.C. : The Brookings Institution, 1969)

ใครจะหลบหนีพ้น^๑ ดังนั้นเมื่อเรายอมรับสภาพความเป็นจริงว่า ระบบราชการเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีอยู่คู่กับสังคมแล้ว ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ว่า เราจะมึกลวิธีอะไรที่จะทำให้ระบบราชการเป็นกลไกในการบริหารงานของรัฐที่มีประสิทธิภาพมุ่งรับใช้ประเทศชาติและประชาชนมากกว่ารับใช้ตนเอง (self-serving) ระบบราชการเป็นเพียงมรรควิธี (means) ที่จะนำไปสู่เป้าหมายสุดท้าย (ends) ที่ต้องการเท่านั้นมิใช่เป้าหมายสุดท้ายในตัวเองโดยรัฐบาลจะเป็นผู้ใช้กลไกการบริหารนี้ดำเนินนโยบายไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ปรากฏการณ์ที่พบเห็นในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่คือ เมื่อประเทศกำลังพัฒนาตื่นตัวหันมาเร่งรัดพัฒนาประเทศทำให้เป้าหมายของรัฐเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกินกว่าที่ระบบราชการจะได้รับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ทัน เพราะประเทศกำลังพัฒนามักจะละเลยปัจจัยทางด้านการบริหารทำให้เกิดช่องว่างทางการบริหาร (administrative gap) อันเป็นอุปสรรคสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ สำหรับประเทศไทยซึ่งเริ่มพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ มากกว่าสองทศวรรษแล้ว จากการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมาทุกครั้งพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติตามแผนเกิดจากความไม่มีประสิทธิภาพของระบบราชการ

ปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพของระบบราชการไทยเป็นที่รู้และเข้าใจกันดีของรัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย ดังจะเห็นได้จากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลเกือบทุกรัฐบาลจะได้ระบุถึงปัญหาและความจำเป็นในการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ แต่่นโยบายเหล่านี้ก็เป็นเพียงคำกล่าวที่อยู่แต่ในแผ่นกระดาษมิได้รับการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลแต่ประการใด

เมื่อคำนึงถึงว่า ในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้ประกาศนโยบายพัฒนาชนบทแนวใหม่ซึ่งแตก

^๑ Karl Marx, "Critique of Hegel's : Philosophy of Right."

In The Bureaucratization of the World, p.153. Cited by Henry Jacoby. (California : University of California Press, 1973.)

ต่างไปจากนโยบายการพัฒนาที่ผ่านมาที่เน้นการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพของความเจริญ (efficiency of growth) หันมาเน้นความเสมอภาคของความจำเริญ (equity of growth) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนและต้องการกลไกการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้นโยบายการพัฒนาชนบทนี้ยังเน้นการให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองและมีส่วนในการแก้ไขปัญหาของตนเองให้มากที่สุดซึ่งก็หมายความว่าเป้าหมายของการพัฒนาได้มีจุดเน้นอยู่ที่ความยากจน และมรรควิธีที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้เป็นเรื่องของระบบราชการเพียงฝ่ายเดียวดังที่ผ่านมาแต่ต้องเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ดังนั้นความสำเร็จของนโยบายพัฒนาชนบทจึงต้องอาศัยทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและความพร้อมของระบบราชการโดยที่ระบบราชการจะต้องมีความพร้อมใน ๓ ประการคือ

๑. ความพร้อมทางด้านโครงสร้างองค์การ
๒. ความพร้อมทางความคิดของผู้ปฏิบัติ
๓. ความพร้อมทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดใหม่

ในการศึกษานี้จะได้มุ่งศึกษาความพร้อมของระบบราชการในประการแรก ซึ่งจากรายงานการศึกษาปัญหาหลักของระบบราชการไทยของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ศึกษาปัญหาหลักของระบบราชการไทยที่เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ได้สรุปประเด็นปัญหาหลักของระบบราชการไทยไว้ ๔ ประเด็นปัญหาได้แก่ ปัญหาด้านนโยบาย ปัญหาด้านโครงสร้าง ปัญหาด้านบริหารงานบุคคล และปัญหาด้านกฎระเบียบวิธีปฏิบัติและรายงาน และของธนาคารโลกชื่อ Thailand : Toward a Development of Full Participation ก็ให้ความเห็นว่าลักษณะการจัดการทางด้านสถาบันและทางด้านการบริหารของระบบราชการไทยเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการวางแผนและการบริหารโครงการพัฒนาประเทศ ลักษณะสำคัญสองประการที่ลดประสิทธิภาพของระบบราชการได้แก่ ๑) กระบวนการตัดสินใจถูกรวมศูนย์อำนาจ

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจศึกษาปัญหาหลักของระบบบริหารราชการไทย. รายงานการศึกษาปัญหาหลักของระบบบริหารราชการไทย (กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ, ๒๕๒๓.)

อย่างสูงไว้ที่หน่วยราชการระดับกรม ๒) การที่กรมต่าง ๆ มีความเป็นอิสระมากเกินไป นอกจากรายงานของธนาคารโลกแล้ว นักวิชาการและผู้บริหารประเทศจำนวนมากก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ระบบราชการไทยปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารการพัฒนา ดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ เคยให้ความเห็นว่า ระบบบริหารราชการของเรานั้นเฉื่อยชาเต็มทีควรจะต้องผ่าตัดใหญ่ไม่ควรยึดถือในประเพณีมากเกินไป กระทรวงต่าง ๆ ควรจะมีการปรับปรุงจัดรูปเสียใหม่^๒

จากการเฝ้าติดตามการดำเนินการตามนโยบายพัฒนาชนบทของรัฐบาลสรุปได้ว่าแม้จะได้มีการปรับปรุงองค์การบริหารงานพัฒนาชนบทในรูปคณะกรรมการแล้วก็ตาม แต่กลไกหลักในการบริหารงานพัฒนาชนบทคือ หน่วยราชการต่าง ๆ ในระดับชาติ กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ ตำบล ยังไม่มีการปฏิรูปให้เชื่ออำนาจต่อการพัฒนาชนบท โครงสร้างองค์การบริหารราชการส่วนใหญ่มิยังคงมีลักษณะ เป็นการแบ่งงานตามสายงานของกระทรวงมากกว่าโครงการอันเป็นลักษณะการจัดองค์การที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากการจัดองค์การบริหารราชการไทยเมื่อ ๕๐ กว่าปีมาแล้วมากนักในขณะที่สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดองค์การบริหารราชการไทย เพื่อให้สามารถบริหารงานพัฒนาชนบทตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทยากจน

วัตถุประสงค์

- ๑. เพื่อศึกษาความพร้อมของการจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทยปัจจุบันที่จะนำเอานโยบายและแผนพัฒนาชนบทของรัฐบาลไปปฏิบัติ

^๑ World Bank, Thailand : Toward a Development of Full Participation, Report No. 2059-TH September, 1972.

^๒ ไทยรัฐ (๒๖ เมษายน ๒๕๑๗) : ๓.

ให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้โดยจะได้สำรวจ-วิเคราะห์และประเมินองค์การทาง การบริหารที่รองรับนโยบายการพัฒนาในระยะเวลา นับตั้งแต่ได้มีแผนพัฒนาฯ ฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน

๒. จากการศึกษา-วิเคราะห์ตามข้อ ๑. จะเสนอแนะตัวแบบการจัดองค์การ การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย เพื่อเป็นแนวทางที่จะให้มีการกำหนด ตัวแบบการบริหารการพัฒนาชนบทของไทยใหม่ที่ เหมาะสม มีสมรรถนะและ ประสิทธิภาพ เพื่อเอื้ออำนวยให้แนวนโยบาย แผนระดับต่าง ๆ และโครงการพัฒนา ชนบทบรรลุผลได้ตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

ฐานคติ

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาแล้ว ข้างต้นจึงได้ตั้งฐานคติไว้เป็นแนวทางการศึกษาดังนี้ "ปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรค ต่อการนำเอานโยบายพัฒนาชนบทไปปฏิบัติคือปัจจัยด้านสถาบันซึ่งได้แก่ โครงสร้างการจัดองค์การ การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย"

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้มุ่งศึกษาถึงความพร้อมขององค์การระบบราชการไทยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารการพัฒนาชนบท ทั้งนี้โดยมีหน่วยในการศึกษา (unit of analysis) ได้แก่ องค์การในรูปของคณะกรรมการและกระทรวงหลัก ๔ กระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา ชนบทคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวง สาธารณสุข, ทั้งนี้เพราะแนวคิดในการพัฒนาชนบทเท่าที่ผ่านมาไม่ได้มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ทั้ง ๆ ที่ในชนบทสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น

๑. ส่วนที่มีลักษณะ เป็นเมืองหรือชุมชนที่มีความเจริญกว่าชุมชนอื่น ๆ ในจังหวัดเดียว กัน

๒. ส่วนที่มีลักษณะ เป็นชนบทที่ยากจนและล้าหลัง

ซึ่งกระทรวงหลักทั้ง ๔ กระทรวงนี้มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นที่ชนบทโดย

เฉพาะในพื้นที่ชนบทตามข้อ ๒. อันเป็นพื้นที่เป้าหมายของนโยบายพัฒนาชนบทของรัฐบาล นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานกลางด้านกำลังคน (สำนักงาน ก.พ.) ด้านการงบประมาณ (สำนักงบประมาณ) และด้านการวางแผน (สศช.) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของหน่วยงานใน สศช. (กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ) ด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

- ๑. ศึกษาวิจัยจากเอกสารเกี่ยวกับนโยบายพัฒนาชนบท แผนพัฒนาชนบท เอกสารที่เกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการ อำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและเอกสารอื่น ๆ
- ๒. ศึกษาด้วยวิธีการสังเกตการณ์การดำเนินงานพัฒนาชนบทในพื้นที่โดยเฉพาะชนบทยากจน
- ๓. ศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามนโยบายและแผนพัฒนาชนบท
- ๔. ศึกษาด้วยวิธีการประเมินจากประสบการณ์ในการมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการจัดเตรียมแผนการบริหารกับการพัฒนาชนบท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. เป็นการชี้และย้ำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูประบบราชการไทยให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพและสมรรถนะ มีเพียงเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชนบทเท่านั้น แต่ยิ่งเพื่อการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย
- ๒. ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาของหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูประบบราชการ

การเสนอเรื่อง

ในการเสนอเรื่อง การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทยแบ่งออกเป็น ๔ บทคือ

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ แนวความคิดในการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท

บทที่ ๓ สภาพปัญหาของชนบทไทยและแนวทางการพัฒนาชนบทที่ผ่านมา : บทวิเคราะห์นโยบาย

บทที่ ๔ ปัญหาหลักของการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย

บทที่ ๕ การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทในรูปคณะกรรมการ

บทที่ ๖ การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนาแหล่งน้ำ

บทที่ ๗ การเสริมสร้างสมรรถนะและความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ

บทที่ ๘ บทสรุป

ทั้งนี้ในแต่ละบทมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

บทที่ ๑ : บทนำ

ในบทนี้เป็นการชี้แจงถึงความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการศึกษา ฐานคติ วิธีการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒ : แนวความคิดในการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท

บทนี้เป็นการสำรวจและศึกษาถึงแนวความคิดในการพัฒนาชนบท การบริหารการพัฒนาและการจัดองค์การเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่ข้อสรุปถึงลักษณะสำคัญของการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทซึ่งจะเป็นตัวแบบในการนำมาศึกษาถึงการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทยปัจจุบัน

บทที่ ๓ : สภาพปัญหาของชนบทไทยและแนวทางการพัฒนาชนบทที่ผ่านมา : บทวิเคราะห์นโยบาย

ในบทนี้จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาและสาเหตุของความยากจนที่เกิดขึ้นในชนบทของไทยซึ่งเป็นสภาวะการณ์ที่ดำรงอยู่หลายทศวรรษแล้ว ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลที่ผ่าน ๆ มานับตั้งแต่เปลี่ยนแปลง

การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมาต่างก็แถลงนโยบายที่จะช่วยแก้ไขปัญหาชนบทในเรื่องต่าง ๆ ก็ตาม โดยจะได้วิเคราะห์นโยบายของรัฐบาลนับตั้งแต่ ชุดที่ ๑ จนถึงชุดปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๒๕) ที่เกี่ยวข้องกับชนบท ทั้งนี้โดยพิจารณาจากทั้งนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร แผนงาน โครงการการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ องค์การที่รองรับนโยบายและแผนงานโครงการของ รัฐบาลนั้น ๆ

บทที่ ๔: ปัญหาหลักการจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย

บทที่ ๔ เป็นการอธิบายให้เห็นถึงปัญหาและสาเหตุที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการบริหาร งานพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการจัดองค์การเพื่ อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย อันเป็นผลให้การปฏิบัติตามนโยบายพัฒนา ชนบทขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

บทที่ ๕: การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทในรูปคณะกรรมการ

บทนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงการจัดองค์การการบริหารการพัฒนาในรูปคณะกรรมการ การที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นมาอย่างหลากหลายในช่วงระยะเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมาสืบเนื่องจาก รัฐบาลไม่มีนโยบายพัฒนาชนบทที่แน่นอน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ซึ่งนำไปสู่การขาดการประสานงานและขาดเอกภาพในการบริหารการพัฒนาชนบท

บทที่ ๖: การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนาแหล่งน้ำ

จากสภาพปัญหาในบทที่ ๕ จะทำให้เห็นได้ว่าการจัดองค์การเพื่อการบริหารการ พัฒนาชนบทของระบบราชการไทยปัจจุบันทั้งในรูปกระทรวงกรมและคณะกรรมการอยู่ในภาวะที่ ยุ่งเหยิงสับสน มีความหลากหลายในรูปแบบและระเบียบวิธีปฏิบัติ ในบทที่ ๖ นี้จะมุ่งสนใจเฉพาะ องค์การในรูปกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการพัฒนาชนบทที่สำคัญ ๆ ซึ่งมีหน่วย งานหลายหน่วยจากหลายกระทรวงกรมรับผิดชอบกิจกรรมเหล่านี้ และก่อให้เกิดปัญหาการประสาน งานการซ้ำซ้อนของงาน การสิ้นเปลืองงบประมาณ

บทที่ ๗: การเสริมสร้างความสัมพันธ์และสมรรถนะขององค์การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับ ต่าง ๆ

ในบทที่ ๖ และ ๗ เป็นการจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทยในรูปกระทรวง กรม และคณะกรรมการซึ่งมีอยู่หลากหลายให้มีเอกภาพ ในบทที่ ๗ นี้จะเป็นการศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกลางในระดับชาติที่รับผิดชอบในการพัฒนาคือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานประมาท (สงป.) และสำนักงาน ก.พ. พร้อมกับศึกษาบทบาทของหน่วยงานวางแผนภายใน สศช. และศูนย์ประสานการพัฒนาชนบท ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวนี้มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาชนบทด้วย และศึกษาถึงการเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยวางแผนในระดับต่าง ๆ ให้สามารถวางแผนและบริหารงานพัฒนาชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๘: บทสรุป

ในบทนี้ชี้ให้เห็นภาพรวมของการจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทที่เสนอแนะใหม่และพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทางการเมืองซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบทตามแนวทางใหม่ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดองค์การทางการเมืองให้เอื้ออำนวยต่อการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทใหม่นี้ด้วย

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

ขั้นตอน	เริ่มทำวิทยานิพนธ์เมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔
๑	เตรียมเค้าโครงและเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์
๒	การเก็บรวบรวมข้อมูล
๓	การวิเคราะห์ข้อมูล
๔	การเขียนผลการวิเคราะห์
๕	การจัดพิมพ์ร่างวิทยานิพนธ์ทั้งหมดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
๖	ยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัยให้ภาควิชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบฯ
๗	ตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขอสอบวิทยานิพนธ์